

joia

poesia

arquitectura

escultura

pintura

art decorativa

Hibres

modes

cinema

Pintures de RAFAEL BARRADAS

Poesia. — JOSEP LLEONART

Estampes d'Arquitectura Catalana
Joaquim Sellés Codina - Ramon Belg
Arxís MAN

Poesia. — Ramon Vinyes
Francesc d'A. Jon

L'escultor MAXIMIÀ ALVES
Julietta Terrad

BARRADAS. — Artur Ferncho

Notes de J. H. - X. B. - R. de C. - A. P.

L'art del saís A. LINDEGGER
Josep Maria de Sucre

Llibres. — Xavier Benguerel

Cinema. — Josep Palau

Modes i Art decorativa

SUPLEMENT: Puigcerdà. — L'estany
Ramon Alcalà

Fascicle VI

JOIA!

només
us la donarà
el coll

“CAUTXULINA”

§

La joia és un estat de
benestar del nostre cos
i del nostre esperit.

§

Si sentiu, ensems, l'atracció de l'elegància i del bon
vestir, no busqueu la joia enlloc més que en l'ús del

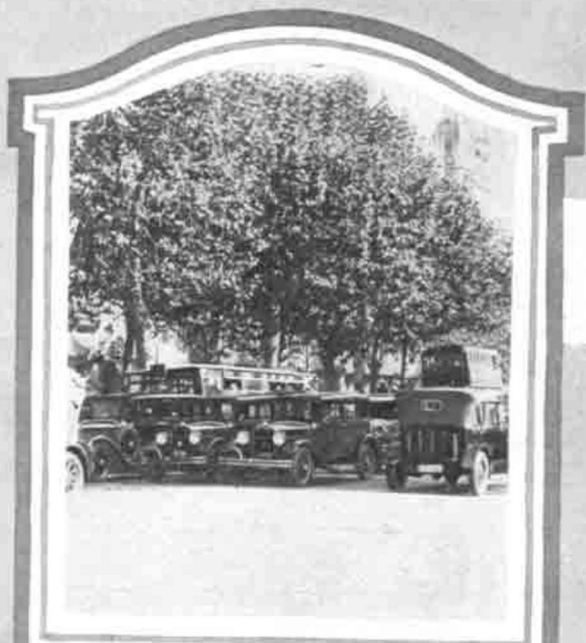
COLL “CAUTXULINA”

FABRICANTS:

A PTES. 1'50 UN

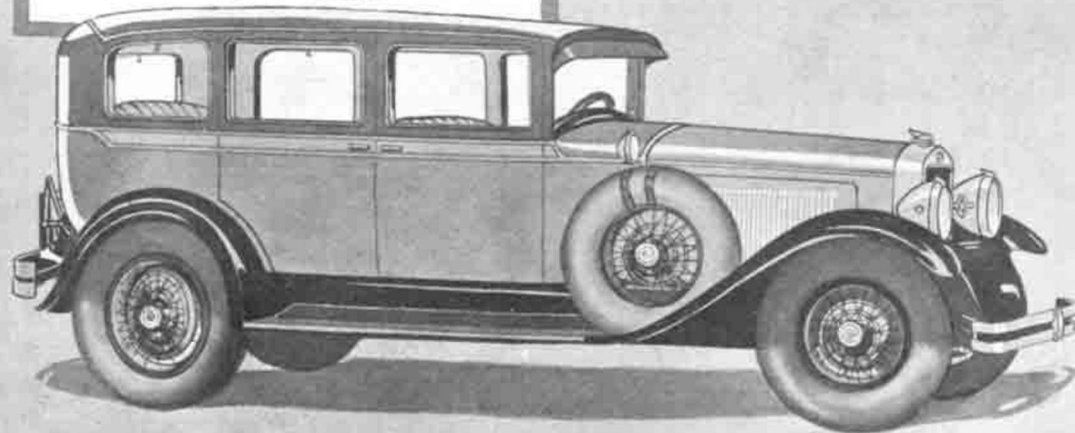
CAUTXÚ CATALÀ

CORTS CATALANES, 615

*Amb tot i ésser de preu módic, els
seus mèrits el fan comparable amb
cotxes de preu molt més elevat.*

*Infinitat de STUDEBAKER-ERSKINE
rodèn pels nostres carrers.*

STUDEBAKER

teixits per a mobles i decoració

**catifes, tapissos Aubusson, teles Jouy,
estors i cortinatges, passamaneria**

Albert Cronc

Rambla Catalunya, 32

Telèfon 17476

BARCELONA

Casa Central:

23, 25, 27 i 29, rue du Mail

PARIS

Establecimientos L. C. H.

SOCIEDAD ANÓNIMA ESPAÑOLA INDUSTRIAL DE BARNICES, PINTURAS Y ESMALTES

CONCESIONARIOS DE LAS MARCAS Y PROCEDIMIENTOS

CH. LORILLEUX y Cía., ROBT. INGHAM CLARK y Cía. y GEORGES HARTOG

Esmaltes

BENGALINE, PEARLINE, BRITANNIA & LORY

Barnices

Georges HARTOG y Robt. Ingham CLARK & Co., Lt.

Pinturas Submarinas, al Aceite, Metálicas,

Secantes, Pinturas en Pasta, Baños, Etc.

Fábrica y Despacho:

Calle Miguel Servet - Badalona

Depósito:

Cortes, 653 - Barcelona

La que exerceix

Della dimana l'encis d'una bellesa irresistible i molt desconeguda el valgués talismà que li ha permès d'embellir la resta del seu cos, mateix que el seu rostre, donant a les seves mans, braços i espat aquest matís incomparable, aquesta tonalitat vigorosa i atraient, aquest conjunt meravellós que la distingeix entre totes, només ha aconseguit el

VELOUTY DE DIXOR

sense cap mença de tocar les teles més fines.

El VELOUTY DE DIXOR es ven en els tons blanc, natural i Rachel.

Si no el troben en el lloc més actiu, demanen-lo a **ANTONI PUIG**
València, 293 - Barcelona

Galeries Padró

Mobles i Decoració

Passeig de Gràcia, 61 - Telèf. 70.256
Barcelona

*Le Grand Prix
Maison*

Lucienne

*Plaça de Catalunya 33
BARCELONA*

Emili Dogwiler

Magatzem de papers i cartolines
de qualitat superior per a escriure,
imprimir, relligats, capses de cartó

Dibuix «Canson» legítim.

\$

CONSELL DE CNT. 245 BIS
BARCELONA

CASA A MADRID: OLIVAR, 8

Les cartolines de la coberta i del suplement fotogràfic
d'aquesta revista han estat subministrades per aquesta casa

VELLO
(PÈL MOIXI)

DESAPAREIX AMB

AIGUA AROMAS

PASTA DENTIFRICA DEL DOCTOR PIERRE

MES DE 10.000 METGES DENTISTES L'USEN

joia

A thing of beauty is a joy
for ever — Keats.

(Una cosa de belut és una joia per sempre — Keats.)

Any 1

Badalona, agost de 1928

Núm. 4

Retrat

per Rafael Barradas

Josep Lleonart

El portat de «Elegies germàniques» i «La merla i altres cants», d'un temps ençà trasplantat a París, ordena un propi llibre de poemes: «Odes i ciutats de visió». Després de «Tizianella», no és possible afiliar Josep Lleonart a la paternitat lírica de Maragall, excessivament dilatada per un afany de catalogació, sinó veurà l'definir-se i concretar-se en l'estudi de la seva personalitat.

Josep Lleonart ha fos els ritmes clàssics en una llibertat de mesures, perquè la seva sensibilitat massa ampla, massa cor-lligada amb l'espectacle divers del món actual, no s'encabia en l'estructura tradicional i sobrevivia en recreacions de forma i d'expressió, en les quals la novel·la no era més que precisió i fidelitat a la seva joguera lírica.

Josep Lleonart és dels poetes qui ha vist més intensament la realitat de la vida amb una percepció poètica més alta. Encara en període de latent renovació, veiem cada dia més en la lírica lleonardiana, la qual, en lloc de localitzar-se, vibra amb totes les inquietuds de l'aigua viva, assimiladora de matissos nous a cada moviment.

X. B.

Jo i el món

*Aquell pallar ajagut al peu d'una masia,
i en aquell rostoll clar l'arbre amb l'ombreta a sota,
i els nírvols tan palpables dalt de tot...*

*El trontoll saltador d'aquest carro
dins el camí emboscacat d'on puja frescor d'aigua...*

*Aquesta parra encesa
i el vent que hi enraona i em posa la mà als polsos,
i la mosca que em diu a l'orella
el secret de l'estiu i s'escapa...*

*I allà baix les teulades,
i el fum blau d'una llar que es desfà
davant la tofa centenària
d'uns arbres de misteri,
i el so de la campana,
i l'olor de la terra,
tot és meu allí on vagi.*

*Però un enyorament em segueix: dins ma pàtria
el mateix que quan sóc fora d'ella.*

Josep LLEONART

Absis de Sant Pol de les Abadesses

Estampes d'Arquitectura Catalana

Sant Joan de les Abadesses

Sant Pol

PUIG I CADAFALCH classifica Sant Pol com església d'una nau amb cimbori en el centre del creuer. La cronologia de Sant Pol escasseja. Sembla ésser del segle x, puix en un pacte dels monjos de Sant Joan amb el bisbe de Vich (any 1055) ja consta com a parròquia filial del monestir.

L'any 1481, amb motiu del saqueig pels francesos, els documents cronològics i tot l'arxiu parroquial foren traslladats a Perpinyà i d'ací a Sant Denis; més tard, en la destrucció d'aquesta última església (1793) desaparegueren.

La primitiva forma és inconeguda, tals són les mutilacions i modificacions que ha sofert. Segons mossèn Pau Parassols, la nau del Sant Crist data del 1758, i del 1763 la de Sant Isidre.

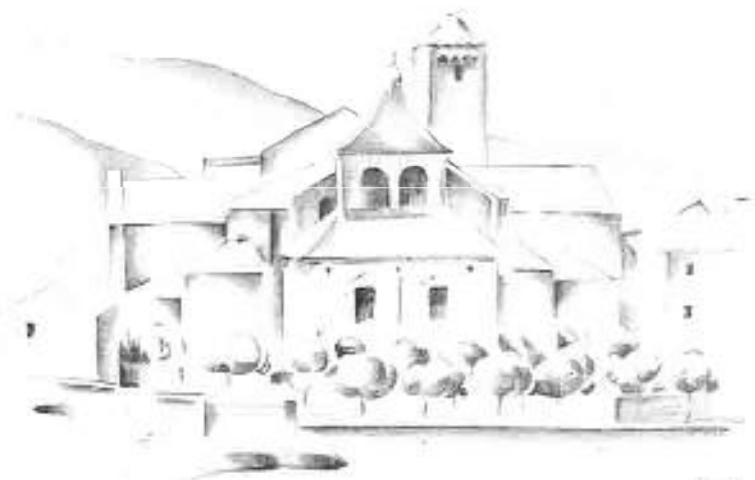
Avui en dia pot veure's el frontispici barroc i, interiorment, la decoració moderna.

De l'antigor resten sols la porta i l'absis. La porta és amb llinda. En el timpà apareix al costat del Crist nimbat, amb la dreta beneint i l'esquerra aguantant un llibre, els apòstols Sant Pere i Sant Pau a esquerra i dreta del Crist, portant cadascun un llibre i el primer les claus enornies del cel, i els extrems del timpà són ocupats per dos àngels agenollats. Aquest timpà deu ésser de la segona meitat del segle xii, si creiem Lastevrie, el qual ho afirma referint-se al caràcter típic de presentar els dos sants els peus descalços.

L'absis central té la cornisa sostinguda per petites mènsules: el de la dreta per arcuacions lombardes i el de l'esquerra la té destruïda.

Planta de Sant Pol

Atala de Sant Joan de les Abadesses

El Monestir

Cronologia

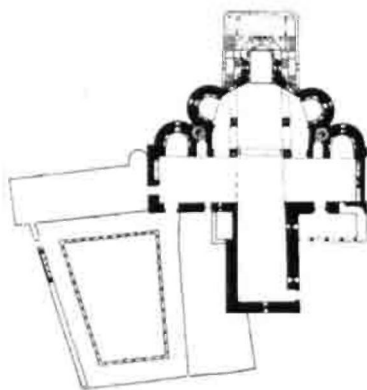
AQUEST, tal com es presenta avui, segons la hipòtesi de Puig i Cadafalch, és una obra francesa acabada pels constructors comarcals.

El seu origen no és determinat. Damunt les runes d'una església antiga, el comte Guilfré I i sa esposa Vinilda, l'any 873, funden un monestir i l'ofereixen a llur filla Emmon, la qual era ja sa primera abadessa durant el 932. Aquest temple fou consagrat el 27 de juny de 887 pel bisbe de Vich, Godmar.

Emmon parla en una acta firmada amb els veïns de Sant Joan, Ogassa, Surroca i Castellet que el Conqueridor havia ja reedificat el monestir damunt una obra més antiga. No cal, però, donar gaire crèdit a aquest document ja que tenien molt d'afany a donar gran antigor als monestirs i vella història a ses fundacions.

Res no queda avui d'aquesta obra de Guilfré.

L'any 949 fou elegida pel bisbe de Vich la segona abadessa, Adelaida. La succeïren d'altres fins al 1017, en el qual any, per butlla de Benet VIII són substituïdes per monjos aquisgranesos. De 1017 a 1044 s'hi establí la Seu de Besalú, la qual, després, fou traslladada a Carcassona.

Planta del Monestir de Sant Joan

L'any 1083, el monestir pirinenc s'anexiona com tants d'altres de catalans a Sant Victor de Marsella. Fins que, per butlla de Pasqual II (any 1114), els monjos francesos en són trets i substituïts pels regulars de Sant Agustí, amb l'usatge de Sant Rufó i sense més alteracions que les conïmes de les reserves papals i les encomenes. Visqueren al monestir fins a l'any 1592. Durant l'estada dels monjos agustins començà un gran període d'activitat constructiva. L'abat Ponç de Mulnells aixecà una nova església, que és la que nosaltres veïem, la qual fou consagrada l'any 1130 pel bisbe de Vich, Pere de Redostrà.

Es coneix tota la llista dels abats agustins, els quals des del segle XIV gaudiren de l'ús de Pontificals. L'any 1592, el monestir fou Col·legiata, i, des del Concordat, Parròquia de Sant Joan de les Abadesses.

Descripció

L'actual monestir data, doncs, del segle XII, segle en el qual tornaven a sortir les arts del pedraplquer i de l'escultura, oblidades quasi des de la decadència romana.

La seva planta en creu llatina té una estranya complicació absidal. Lampérez, en la «Historia de la Arquitectura Cristiana Española», veié, més que influències d'una escola determinada, el fruit d'una obra personal, «i és que en aquest interessant monument hi ha com la superposició de dos pensaments, millor dit de dos mètodes o de dues escoles, com un monumental palimpsest en el qual, en pedra, dos pobles, dues èpoques, han escrit en diferent escriptura».

Puig i Cadafalch hi veu una influència francesa ben determinada. Segons ell, l'abat Ponç de Mulinells tractà d'aixecar una basílica, amb girola complicada, amb absidiols senyalats exteriorment.

Aquest pla era purament francès: l'església de Tours, aixecada en el segle X, presenta una disposició semblant. Durant la segona meitat del XII és aquest pla el de totes les esglésies benedictines, i, més tard (després de Lluís VII), com fa observar Lasteysrie, el de totes les grans basíliques franceses, exceptuant les del Cister.

Així les veiem en terres del Centre i de l'O., a les vores del Loira, a la Borgonya, Poitou, Llemosi, Auvèrnia, Bourbonnais, i, en menys escala, al N. i E., a l'Illa de França i a la conca del Ròse.

Resultà, però, que en fer-se la planta de creu llatina, entre les capelles de l'absis i les del transepte, sobrava un massís que s'utilitzà per a construir-hi les escales que permetien pujar a les cobertes i recórrer-les.

Tal disposició de torres visibles a l'exterior, amb accés a les teulades, la trobarem a Sant Savin de Vicne i, adaptades al pla de creu, a la catedral d'Angulema.

Les ordes i els monestirs de l'altre vessant del Pirineu que havien regit els destins del nostre cenobi influïren en sa construcció i adoptaren el pla descrit, escassíssim a Espanya abans que els del Cister el propaguessin.

Aquests l'adoptaren en la reparació d'un dels seus monestirs, l'església de Clairvaux a l'any 1174. Fou, doncs, un monjo francès, benedictí tal volta, el director de la reconstrucció del monestir, quan n'era abat Ponç de Mulinells.

Com és, doncs, que no es veuen indicis de la girola? El més probable fou que quedés enrunada pels terratrèmols dels dies 11 i 12 de desembre de 1151. En voler restaurar-la anys després, els mestres d'obres catalans adoptaren les voltes cilíndriques, com sempre ells havien fet en les nostres esglésies, en substitució de les esfèriques i anulars que abans existien.

«Això donà lloc a aquesta disposició estranyíssima de voltes cilíndriques, com a perllongació de les naus de la basílica, que penetren dins l'absis i es troben amb les antigues columnes que sostenien la volta primitiva, formant interessant conjunt, únic sens dubte en la Història de l'Arquitectura.»

Tampoc saberen com resoldre l'enllaç de la coberta de l'absis amb la del creuer, i deixaren uns aiguafons impropis per a una terra en la qual la neu i la pluja no en són estranyes.

L'enllaç de les dues voltes laterals de quart de cercle amb els murs poligonals mostren també les vacil·lacions i dificultats i que no era aquest el pla d'abans del terratrèmol.

El monestir és de pedra sorrenca margaosa que en desfi amb la humitat i les voltes de pedra tosca per donar-li major lleugeresa.

La nau fa uns 40 m. de llargada i el transepte o creuer, uns 39. Ambdós són coberts per voltes semicirculars, i, a fi d'evitar penetracions, es féu aquella més alta que aquest. Com que la teulada recolza directament sobre les voltes sense cap encavallada entremig, a fi que no passessin les humitats, els constructors resolgueren el problema donant-li molta pendent. Es feren uns aiguafons amples i enllosats i els trencaigües extremadament volats. Actualment s'hi veuen dos absidiols dels tres que constituïren la girola.

Església de Sant Pol. Porta, tramp.

Detall de la cornisa i trencaigües del Monestir

Monestir. El Sant Misteri.

L'any 1426, l'abat Arnau de Villalba, en voler-les restaurar, descobrí en el front del Crist una cavitat tancada en pany, la qual contenia partícules senceres de l'Hòstia. El no haver-se corromput després de tants anys de guardar-se, fou el motiu que justificà el nom de Sant Misteri. Aquest grup està actualment venerat en un camaril barroc decorat i atapeït de gongorismes.

El destruït absidiol de la Verge és separat dels altres dos per dues finestres riques i luxoses.

Cal remarcar els capitells de les columnes, de vuit diàmetres d'alçada, que adornen aquests dos absidiols, en els quals es veu una influència oriental ben marcada. Tals són, per exemple, aquell en què hi ha la cigonya i la guineu representant la coneguda fàula d'Isop, i el de l'home dominant el lleó que explica a bastament la hipòtesi de Dieulafoy, el qual considera la gran influència persa en el romànic, passada a Europa mitjançant l'art musulmà. Aquesta influència també és manifesta en els ornaments, pallis, capes, collars i especialment en el cèlebre «palli de les bruixes», existent en el Museu Episcopal de Vich.

Les cornises són sostingudes per bandes lombardes en els frontons i per carteles en els murs.

En les arcades de les finestres hom veu la correspondència de motlluratge, tan propi del segle XII, entre l'arc i les columnes.

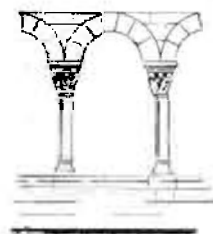
El monestir dona a l'exterior per tres portes; l'una, al començ de la nau i les altres dues, molt possible que fossin l'una per als homes i l'altra per a les dones, en els extrems del creuer. Aquestes donaren cadascuna a un claustre.

El de la dreta o claustre de Sant Mateu, on enterraven els monjos, ha desaparegut.

El de l'esquerra fou substituït per l'abat Villalba, l'any 1443, per l'actual gòtic, evolució secular de l'antic romàntic com ho marca la coberta encara de fusta.

Aquest abat també feu fer el Palau Abacial que encara es conserva.

Tal és esquemàticament el monestir de Sant Joan de les Abadesses, el qual per poetitzar l'epileg d'aquest àrid escrit, diré que conté en un dels seus murs l'argolla on el comte Arnau, senyor de Mataplana, lligava les brides del seu cavall per profanar la claustrura monacal, i d'on ha arrencat la tradició popular inspiradora d'una de les més belles pàgines de la nostra poesia.

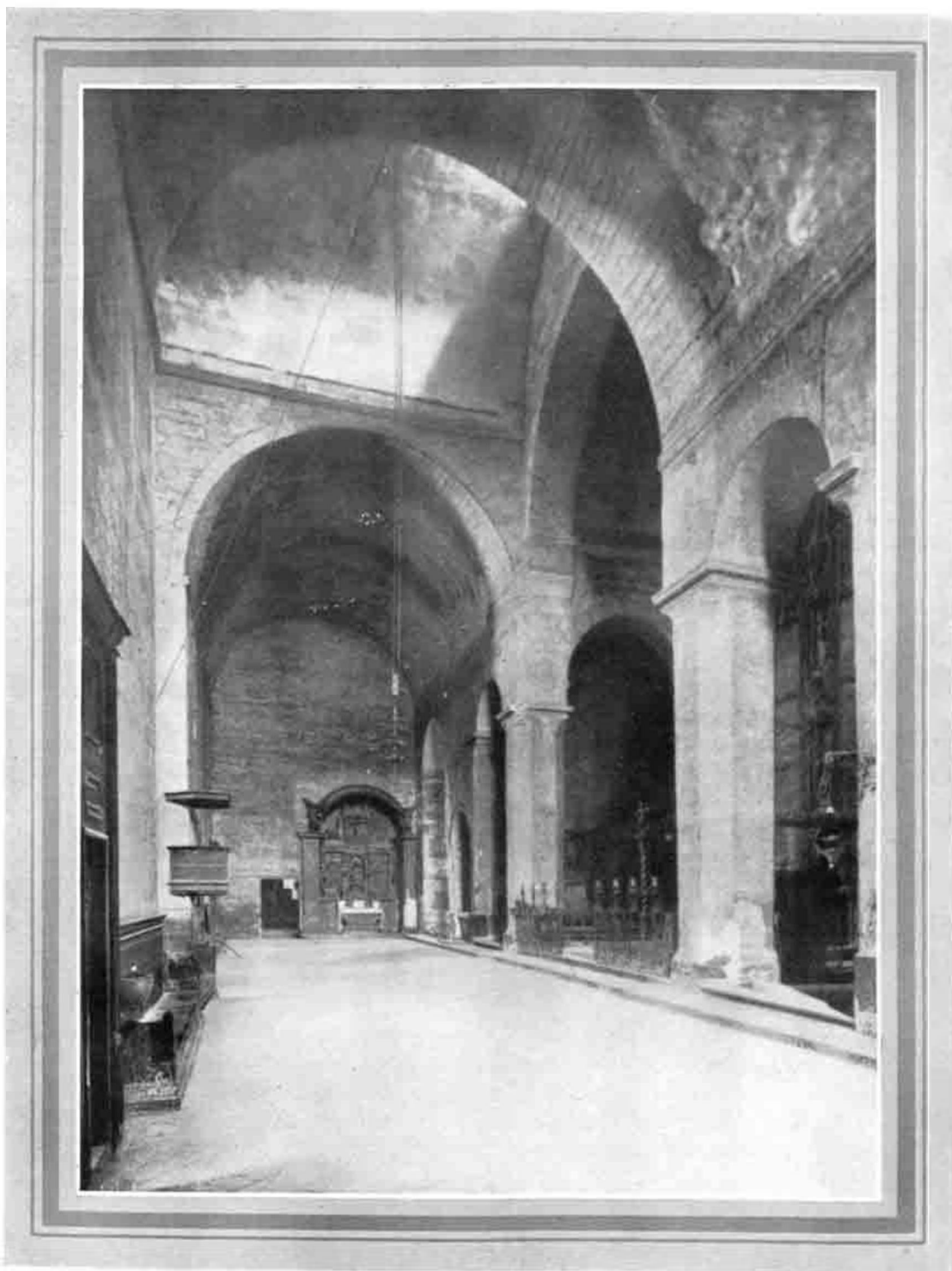

Proporció de les columnes del Monestir

Dibuixos al llapis de Ramon REIG
Glicis «Arxiu MAS»

Joaquim SELLÉS CODINA

Clisé «Arsiu Mas»

Monestir de Sant Joan de les Abadesses

Església, interior, nau central.

Diumenge... i cavallets de fira

*Roda cavallet
les voltes primeres.
Soldats! Mainaderes!
El meu cor te fred.*

*Floire melangiosa de clavell marcit.
Tarda de diumenge
entre dia i nit...
Els cavallets rodem i una branca penja.*

*Quan surti un estel
gronxarà la llum damunt de la branca.
Sent ombra de fulles el meu cor que es tanca!
Va enfuriat-se el carrossel.*

T'inc set molt endins. Còntir de cristall
i aigua asserenada!
La llum de l'estel, per la branca boja, cau en degotall.
És aigua amb arestes: ma boca és llagada.

Crepuscle d'argent i sol d'or romàntic.
Roda cavallet... Un ventel de poble l'esbulla les crins.
Puja com un càntic
el saltar de l'aigua que fa anà uns molins...

Soldats! Mainaderes!
Socarreu el poble amb vostra rojor...
Dóna voltes, i més voltes, mutusseres,
el carrossel, Senyor!

La branca és un bosc. Ja no regalima.
M'és set tot l'estiu. El poble és arena. Ferma't cavallet!
Brandegen campanes! Quina ven més prima!
Toqueu a rabat per la meua set!

Al poble hi ha fonts... La marxa es fa lenta.
Cau més nit que dia. S'encenen fanals.
La serp de la tarda, torçada i roenta,
fa sagnà el meu cor entre els ullals...

Ja no hi ha sol. El cor... I estels... alts... alts...

Roda grinyolant les voltes darreres,
carrossel de fira. Roda, cavallet...
Em donen rialles — aigua esquerdadissa, — pallidica befa — , les cares rialleres
que he vist al poblet!

I crido amb crits muts. I ningú contesta.
Sóc un cuc de poma: la poma és el món...

Els cavallets roden, embriacs de festa.
Una pianola toca un xarleston.

Ramon VINYES

“Desistencia”

Escultura de Maximiliana Alves

(Maqueta)

Artistes portuguesos

L'escultor Maximià Alves

D'ENTRE els escultors de la moderna generació portuguesa, Maximià Alves ocupa un lloc de singular relleu. Dels nous, cap no l'ultrapassa en talent creador, en activitat progressiva, ni en ànsia de perfecció.

Nascut i educat a Lisboa, fèu els seus estudis a l'Acadèmia de Belles Arts de Lisboa. Es vertaderament un artista portuguès, la qual cosa em plau d'afirmar orgullosament.

Potser deliberadament no fèu, a la sortida d'escola, el tradicional viatge de perfeccionament a l'estranger, però fou deixeble atent i assimilador del clàssic mestre Simões d'Almeida, la poc traspassat.

Malgrat que Maximià Alves sigui molt nou, té ja una obra que, imposada a Portugal, mereix ésser coneguda fronteres enllà.

Vivint en un medi petit com el nostre, on l'escultura sols és, per la majoria, principalment apreciada i sollicitada a la decoració, Maximià aconseguí marcar la seva individualitat.

En l'obra d'aquest artista hi ha característiques que l'assenyalen com la ratlla d'unió d'una època encara clàssica, per bé que alliberada de molts artificis per a l'art una mica inconnex dels nostres dies.

La seva modernitat es revela en la facilitat amb què exterioritza el seu profund sentiment decoratiu, arquitectural, que falla en molts escultors moderns. Maximià no s'accontenta amb la senzilla percepció de l'emoció, ans l'estudia intensament en totes les seves vibracions.

On Maximià Alves més fortament remarca la seva individualitat, és en la interpretació dels sentiments. Marca com vibració la bellesa del cos humà damunt l'imperi de les passions. Les seves escultures viuen una vida interior. Aconsegueix amb facilitat sintetitzar plàsticament un sentiment. Les seves obres desvetllen, no sols l'interès visual, sinó també aquell que ens força a pensar.

Maximià, qui és un home culte, desitjaria que part de la seva obra escultural tingués una directiva sociològica, i, en aquest ordre d'idees, va modelar la bella «Calúnia», obra definitiva que, per ella sola, afirma el talent de l'artista. Així mateix foren executades les maquetes que pretenien exterioritzar el «Desalento» i la «Inveja». En totes aquestes obres l'artista demostra les seves excepcionals qualitats de modelador del cos humà.

Maximià Alves, amb l'obra ja realitzada, assegura que es pot ésser un artista modern, amb més o menys accentuada individualitat, com requereixen les exigències modernes, sense que per això sigui necessari prendre actituds d'iconoclasta.

«Inveja»

Màscara de «Calúnia»

Julietta TERRAD

Barradas, pintor d'eternitat

No fa gaires setmanes, ens traslladàvem a Sitges, amb l'afany d'assistir a l'acte inaugural de l'exposició de Rafael Barradas, que el generós esperit empenedor del senyor Dalmau hi havia organitzat.

Mentre el tren rodava per aquell tros de costa muntanyenca que s'inicia en havent passat Castelldefels, procuràvem escatir quina mena d'impuls ens feia fer setanta quilòmetres de trajecte per a veure uns quadros que, en llur major part, ja ens eren força coneguts. L'amistat cordial que ens uneix amb el pintor? La bona relació que tenim, de fa temps, amb En Josep M.ª de Sucre, intel·ligent *speaker* de l'exposició? Aquests amicals sentiments, malgrat d'haver-nos obligat sempre d'una manera decisiva, no justificaven prou bé el nostre viatge. Tampoc no el justificaven, ni la nostra fervent adhesió a les arts noves, ni la nostra simpatia per la vila de Sitges; ni això, ni allò, ni allò altre que pensàvem. Va ésser necessari d'arribar al local on s'havien penjat els quadros, i esguardar-los atentament — després de no haver-los vist de prou temps — per adonar-nos que la vera atracció que té la pintura de Rafael Barradas és la seva valor d'eternitat.

Pintures de Rafael Barradas

Ni antic, ni modern, ni avantgardista, ni cap cosa d'aquestes que ens hem inventat per a historiar — quadrangular — l'art, no és Rafael Barradas. El prodigiós uruguai és — senzillament — un pintor de sempre i per sempre. Tot el contrari d'un pintor d'època. I aquest, és el tret més característic de la seva personalitat, el que cal tenir en compte per a valoritzar-lo exactament.

Escatir d'on ve la seva transcendentalitat i treure'n conseqüències; seguir amb veritable interès l'angoixós procés ascendent de la seva ànima; estudiar el paulatí i constant perfeccionament de la seva tècnica, des de la bàrbara manera primitiva fins a l'actual concreció, purament clàssica, és fer el descobriment de la personalitat artística de Barradas, la sensibilitat del qual es depura dia per dia i va deixant pel camí l'ombra d'ahir, per tal de rebre més plenament la llum de les albes noves.

A l'exposició de Sitges es veia clar aquest procés. Hi havia obres, fetes ja d'algun temps, on el dibuix, les ombres, les figures, el conjunt, es veien excessivament carregades, produïdes febrosament, a l'impuls irrefrenable de la passió creadora. Representaven el que jo en diria la seva època romàntica — una època d'espontaneïtat poc controlada.

Hi havia també d'obres més recents i — destacant ben palesament — la seva prodigiosa *Anunciació*, que En Sucre ha comparat, amb força encert, a aquella altra de l'Angelic que hom pot admirar al Museu del Prado.

Representaven la darrera època de Barradas; el seu retorn a la diafanitat clàssica, la trobada del seu estil propi.

Davant aquells quadros, tan diferents, es veia de seguida, en tots, un segell personal que els distingia millor encara que no la signatura de l'autor. Es veia — sense literatura — que l'art de Barradas no és un art transitori, ans bé és un art de perennitat. Es veia també — àdhuc en les obres més depurades i senzilles — que havien estat fets per un poder creador semblant a les forces primitives, capaces de transformar el caos en forma.

Barradas, dins ell, ha trobat sempre aquella primera matèria informe: el seu temperament d'artista genial, la seva inquietud caòtica. Li calia, però, el pas dels anys, l'experiència, aquell munt de coneixements tècnics que permeten les realitzacions conscients de tota obra humana. De vegades, l'artista assolix el domini d'aquesta tècnica per assimilació; és a dir: aprèn dels altres. És el que fan els copistes de Museu. El cas de Barradas, és ben diferent. La seva tècnica (aquesta tècnica que ara té, tan corprenedora) és l'estructuració del seu temperament. És ell mateix. No és assimilada, sinó creada. Home, tècnica i obra, són una mateixa cosa. Sempre en marxa, sempre seguint un procés ascensional que no té límit, ni punt d'arribada, ni fi.

Una divina exaltació l'empeny. Abans que no cap altra cosa, Barradas és un exaltat. Com Teotocòpuli. Com tots els artistes que tenen una concepció religiosa de la seva art.

L'uruguai ha dit alguna vegada.

—*Hugo m'hi arte de rodillas.*

El Greco també es devia agenollar amb unció per a pintar la *Pentecosta*. I Beethoven per a escriure la *Missa Solemnis*. Aquell qui no s'agenolla per a fer la seva obra, no es un artista: és el copista de Museu.

Davant l'obra de Barradas trobeu que una fonda inquietud us neguiteja. Una ànima primitiva, revifa en aquelles pintures, quelcom d'ancestral, quelcom d'etern, que ha vagat durant molts segles per l'espai infinit, esperant l'Elegit que fos capaç de donar-li nova vida.

I descobriu que Barradas és un artista fortament racial, i que és això el que li dona eternitat. I trobeu també que és per això mateix que Catalunya — tan poc afecta a les coses d'Amèrica — l'ha sabut comprendre, l'ha estimat, i fins l'ha fet una mica seu. Car els pobles més allunyats, si tenen llargues arrels, saben donar-se en les fondàries una encaixada de cordialitat.

Artur PERUCHO

Manuel de Falla

... Sensible al gust musical d'avui, ha revelat, en les seves darreres obres, l'afinitat amb l'esperit i les formes de la música de cambra del segle XVIII. Amb llenguatge i sentit ben diferents, el «Concerto» recorda tan aviat l'expressió dura i concentrada que cenyia l'ardent imaginació d'autics músics italians, com l'àgil frescor de les pastorals d'Scarlatti.

Després de la música potent i brillant de «El sombrero de tres picos» — més rica que la del «Amor brujo» i bastant allunyada ja de la qualitat de sarsuela gran de «Vida breve» — la precisa i aguda estilització musical del «Retablo de maese Pedro» — plena de color i dinamisme, però amb una intervenció molt més depurada de l'element popular — marca un moment decisiu en l'evolució concretada definitivament en el «Concerto», de tan fina nuera. Aquestes darreres obres mostren la música de Falla del tot alliberada de la influència de Ravel que, encara que ha contribuït indubtablement a refinar-la, polia, en excés, llevar-li personalitat en suavitzar els aguts accents i rellens que la caracteritzen.

El «Retablo» i el «Concerto» han estat interpretats en les darreres reunions de la societat internacional de música contemporània, a Zurich i a Viena. Ens plan de remarcar els èxits de Falla a l'estranger, sobretot davant de públics de més qualitat que el que omplia aquest hivern l'Òpera Còmica de París, molt atent, però d'una rebuda bastant significativa per tot el que no fos la «dansa del foc».

J. R.

Alfredo Giannini

... La visita del professor italià Giannini a Barcelona. Sota les ales blanques del bigoti d'aquest catalanòfil il·lustre, els seus llavis han dibuixat l'elogi cordial i l'admiració que professa per la nostra cultura. Rera les ulleres d'or, sota la corba majestuosa del front, els seus ulls de cavaller mediterrani denen haver lligat al seu cor objectivament tot el que, en essència, trobava en la lectura de les nostres lletres.

Hem vibrat de la llarga i profunda amistat que s'era veia pel nostre idioma i els noms de Verdagner, Víctor Català, Coromines, etc., s'han aureolat amb la intel·ligència d'aquest nostrador a l'idioma de Leopardi de les obres més rellevants de la nostra literatura. Una llengua recensió de l'actual moviment artístic d'Itàlia, feta aquí en converses i entrevistes, haurà pogut fixar el per què de la seva complaença pels nostres predecessors més immediats.

El «Buirac» de La Nau

... La noblesa amb la qual l'autor del «Buirac» de «La Nau», escautella les fràgils i irrisòries petulàncies intel·lectuals. En el triangle qui vesteix el gest olímpic del llançament de la sageta, no hi ha pas la mossada cruel o el pessimisme de la ràbia. La reacció saludable que ha produït fins ara, i tot just comencem, ens dona el punt de partida de la seva eficàcia. En el procediment crític de la «sageta» no hi ha la corba del subterfugi, sinó el ritme rectilini del raig. Qui sap? Potser en resum hi trobaríem una geometrització aspra i cantelluda de l'elogi.

X. B.

d'assenyalar...

L'Abat Josep Salvat

... El sermó predicat en la basílica de Sant Nazari, dins la ciutat antiga de Carcassona, per l'Abat Josep Salvat, en ocasió de la festa de l'ànima occitana. El gran llenguadocià feia un panegíric exultant de l'esperit occità. La llengua, els costums, el paisatge, formant un sol organisme vivent, ressonaven majestuosos en les naus del temple, com un senyal inconfusible de perennitat secular, a través les èpoques, incorrupte i eterna, de la realitat nacional que vanament els homes voldrien destruir, emportats per una onada orba i concupiscent de domini.

R. de C.

Bernat Artola

... Que Castelló de la Plana, ha incorporat a la nostra literatura un nou poeta: Bernat Artola Tomàs. El seu llibre «Elegies», publicat fa poc, a més de revelar el fi temperament poètic del seu autor, és una hàbil barreja del classicisme d'Ausiàs-Marcó amb un agraït sentit actual de la poesia.

A. P.

... Que, amb el fascicle VI de «Joia», podem considerar closa la primera etapa de la nostra revista.

Conscients de la tasca realitzada, no voldríem amagar als ulls de tothom, les dificultats i les fallides, les imperfeccions i les febleses de la nostra prèvia actuació. Però, convençuts de la utilitat d'un contacte directe amb la realitat, no havem volgut defugir una experiència per madurar els nostres projectes.

Mai no hem cregut en l'eficàcia dels somnis elaborats en el silenci i portats sobtadament a la realitat.

Els perills que implica una adaptació d'aquesta mena, els hem volgut salvar mitjançant un assaig de cara al públic. Que ell ens perdoni la gosadia!

Avui ens plaú d'assenyalar que «Joia», malgrat les naturals temences d'alguí, ha de prosseguir normalment la seva evolució, fins obtenir aquella màxima dignitat que nosaltres li desitgem.

A tal efecte, tots els elements que simpatitzin amb la nostra empresa hi són amicalment convidats.

Una revista com la nostra, aspira, a hores d'ara, a una perfecta normalitat d'acció i de reacció, i si això suposa en nosaltres una responsabilitat que ja no podria admetre la indulgència, també ens imposa tots els deures cívics que l'estat de floreixement editorials de Catalunya ha d'atorgar als escriptors i artistes.

Per tant, ara ens plaú d'agrair públicament els comentaris que han suscitat a la premsa els nostres fascicles anteriors, car un d'aquells avantatges del contacte, potser prematur, amb el públic, era de recollir com una indicació infal·lible els blasmes o elogis a la nostra realitat incipient, a fi d'endegar més fàcilment la futura actuació, que ara ens serà permès de començar.

R. de C.

L'art del suís A. Lindegger

CERTAMENT, la idea que Suïssa és una zona franca, on la desllorigada humanitat retroba les formes jurídiques per a passar-se-la menys malament, ve sobrepassada per la realitat dels seus pedagogs, enginyers i artistes.

Un suís molt jove ha estat fa poc temps a Barcelona, i perquè es tracta d'un artista cridat, per opinió unànime dels més entesos crítics europeus, a renovar la glòria de l'exemplar Confederació helvètica, en volem parlar.

A. Lindegger—que aquest és el nom a retenir en la memòria—cultiva sobretot l'art del dibuix, i, com es pot veure pel que **joia** s'honora de publicar, evoca el traç segur i vigorós dels més alts mestres de l'especialitat. Dirieu que una qualitat d'aiguafort, a la manera d'un modern Durer més eixoribit i dinàmic—i, per tant, de més aguda i moderna sensibilitat—, completa el to de l'art de Lindegger.

Altament, havent Lindegger visitat el més selecte del nostre petit món artístic ha estat singularment seduït per la nostra bona tradició medieval. *Il y a dans votre art la source des plus audacieuses tentatives modernes.*

En sentir-se commogut per la nostra realitat, Lindegger ha merescut l'homenatge que li retem.

Josep Maria de SURE

Clixé H. Aleuà

Puigcerdà. - L'Estany

Llibres

L'istiu al cor

Joan Llongueres - Tipografia Empòrium

Simplicitat camperola, claredat sense fosforescències: el ritme d'aquest llibre de Joan Llongueres, traça, horitzontalment, les gràcies canvians del paisatge. No hi ha en cap moment l'espiral barroca del turment, sinó la fluïdesa de la paraula qui neix dictada pel so dels versos tradicionals que el poeta, enamorat de tot el que és susceptible d'harmonia, recull àvidament. No hi ha l'agulló de la sensibilitat poètica, sinó la plasticitat d'un esguard i d'un esperit que transformen les colors i les sensacions en cadència i mesura. Sense la fatalitat del ritme casolà, els poemes de Joan Llongueres, generalment, s'acordarien a una forma fresca i transparent de prosa descriptiva.

Malgrat imatges precises, expressions reeixides, «L'istiu al cor» no respon a la vibració actual. Apagat de so, més que la llum bleidora de l'istiu, us fa evocar l'opacitat morada de la tardor. Hi ha en aquests poemes, un excés de facilitat, un engrescament en el borboll dels versos, qui neixen sovint a la ventura, sense regularització, sense crepiració lírica i en

confraria minsa d'octosíl·labs. Nosaltres creiem en el poema on cada vers, cada paraula, té un so viu, insubstituïble, que respon sempre a una finalitat més alta que al joc ostentatori del consonant. Els poemes bells són aquells als quals hom no pot llevar un mot sense mutilar la seva essència, oscar la seva estructura.

La prolissitat de «L'istiu al cor» afebleix la part autèntica de poesia que contenen els poemes, i l'engavanyen. El que enclouen tothora aquests poemes, i que és el que us els fa més agradables, són els eflusis de bondat que exhalen. Llongueres canta emocionat la beatitud de la vida, en amor i enyorança, dintre la humana senzillesa del franciscanisme que jerarquitzà Francis Jammes. Joan Llongueres sembla, però, que, més que vestir els seus poemes amb una túnica de depuració, ha volgut donar-nos íntegrament, sense reserves ni fruites transcendents, tot el que d'ombra i de llum emergeix de la seva ànima quant a poeta i, en aquest ordre, ens cal acceptar el tercer relleu que el seu autor ha mes a la unificació de la seva complexa personalitat, interessant en tants altres conceptes artístics.

Xavier BENGUEREL

Biblioteca «Joia»

Edicions «Hermes A. G.»

«Una revista d'art ha de respondre a un cànon preestablert, a una coordinació matemàtica, a una llei regularitzadora de totes les aportacions que s'hi lliurin? Aleshores, en lloc de liberal, tindriem el govern conservador de la intel·ligència, i una revista on la joventut traça les seves ideologies, ha de tenir aquell gustet aspre de l'anarquia, sempre adolescent.»

«Joia», diem en la punta del nostre primer número, «no comporta, deliberadament, cap fita que vulguem atènyer». Tots els camins de probitat artística s'en els nostres camins. Ara, després del sisè número d'aquesta revista, sentim com l'horitzó, obert davant cada camí cultural, no té límits i que, des del nostre pla, podem eixamplar més la nostra acció. Resultant d'aquesta constatació és la nova empresa qui ens mena a crear dins el cenacle de «Joia» una editorial, la qual adherint-se a l'ègida econòmica de la mateixa, publicarà uns quants volums anuals sota els auspicis de Biblioteca «Joia», Edicions «Hermes A. G.»

No volem avantposar als nostres projectes cap delimitació de volums, ni volem exhibir cap corrua d'obres a publicar.

Inaugurem l'empresa amb el tercer llibre de poemes del nostre Sebastià Sánchez-Juan, «Elegies», el qual marca una fita en la producció poètica del seu autor.

Modes i Art

L'istosa bufanda de seda que acompanya un vestit esport gris, de seda i llana, amb coll embotat i moderníssims cercles apelfats a la vora del jumper. Model Louise Boulanger.

JOC DE TE RAINBOW

Joc de pisa de la casa «Rouard», presentat en sis colors de la gama moderna, els quals formen un conjunt harmònic sorprenent. L'acabat llis i rústec de les peces fa que absorbeixin la llum i donen un nou aspecte a la pisa. N'hi ha els tipus nous de forma plana i vora alçada i l'aspecte geomètric de la tritera. La roba de taula, de «Brodière», conté moltes geomètries brodats.

Preciosa nina abillada al gust antic, de la Maison Juliette, Avinyó, 5, Barcelona.

decorativa

L'estil de ball, de crepe blanc «sacculat», amb una civella ovalada de maragdes a la cintura de la qual arrenca una franja que es prolonga fins al turmell.

Model Le Touquet.

Hall de la casa de Mallet-Stevens, de París, en el qual es veu l'harmonia del mobiliari amb l'esquema arquitectural. El sòl és cobert amb figures geomètriques de tons negres, grisos i blancs. El divan és de tons grocs i malva.

L'alumini dona la nota metàl·lica tan popular entre els moderns artistes decoradors francesos. Aquí és aplicat en tires a la base del divan, en el cobreviadador sota el pla de la taula, etc. Són de notar els nous efectes d'il·luminació que produeixen els aparells oblongs suspesos, els quals són d'alumini amb vidres glaçats.

Hall executat i decorat per la casa Domingo Serra. — Passeig de Gràcia, 77.

Menjador executat i decorat per la casa Domingo Serra. — Passeig de Gràcia, 77.

Cinema

Un film de G. W. Pabst

El nostre entusiasme pel cinema americà no ha d'ésser un obstacle perquè ens dolgui la supremacia injusta que exerceix damunt la producció d'altres països. Aquest estat de coses fa que la nostra visió del cinema sigui massa uniforme i molt parcial. Per això un film com el que ara ens ocupa no podia deixar-nos indiferents, en venir a oferir-nos una modalitat del cinema certament distinta d'allò que veiem correntment.

Malauradament, aquest film (projectat aquí amb el títol *Darrera la màscara del plaer*) ens arriba un xic tard, cosa que cal no oblidar per a marcar justament la seva valor. La qualitat de la fotografia un xic incerta, la utilització de certs procediments que ara ja hem vist repetides vegades, com, per exemple, la trepidació de la màquina per a indicar una commoció anímica, el sincronisme d'escenes netament de contrast, fan que aquesta pel·lícula no tingui ara l'interès que en el seu temps indiscutiblement la situava entre la categoria dels millors films.

Segueix la norma general del cinema germànic, res de virtuosisme en el que afecta la interpretació. Tres artistes formidables, Asta Nielsen, Greta Garbo i Werner Kraus, cadascun per si capaç de fer el reclam d'un film americà, realitzen aquí llur tasca amb íntima connexió amb el conjunt, sense aquell

exhibicionisme insolent de l'estar americà. Sobretot, quin goig no ha estat per a nosaltres veure Greta Garbo en un treball d'una honorabilitat artística perfecta, cosa que no podem dir d'ella mateixa en les pel·lícules que Niblo i Bow han rodat a Amèrica!

La direcció, sempre interessant, revela una inquietud que — si no mena sempre a la perfecció — és el ferment de tota veritable adquisició espiritual.

Paul Leni

El remei al mal que apuntàvem al principi de la nota anterior és segurament el trasllat a Amèrica de directors europeus,

on poden utilitzar la formidable organització financiera del cinema americà, i donar així a llurs produccions la difusió que mereixen i que de bon cor desitgem. Ja sabem que això és cada cop més freqüent. Murnau, Lubitch, Seastrom, Von Stroheim, etc., ja hi són, fa temps. Assenyalem avui Paul Leni. Pintor abans de passar al cinema, tothom ha pogut admirar el seu talent, tan original com indiscutible, en les seves dues pel·lícules estrenades adé aquest any: *El llegat tenebrós* i *L'home de les figures de cera*. Ara la seva valor es cotitza a Amèrica ja prou alta perquè la «Universat» li hagi encarregat la seva pel·lícula *prima* d'aquesta temporada, *L'home que riu*, la qual té per protagonista Conrad Veit, l'home de cinema més dotat per a interpretar tot l'aspecte diabòlic — en un sentit car a Dostoievski — de l'ànima humana.

Josep PALAU

elegies

de

Sebastià Sánchez-Juan

Adquiriu-lo a les principals llibreries.

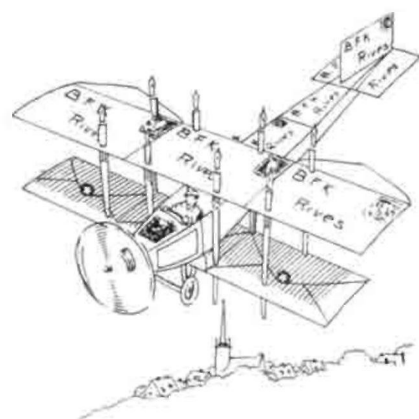
Per a la vostra correspondència comercial
escolliu un paper adequat al vostre negoci.

EL PAPER

B. F. K. RIVES

és un paper de qualitat que dona a tota
carta aquell aire de distinció i de serietat
que distingeix tot negoci pròsper.

Telèfon 32.446

FRANCESC BISBAL

Magatzem: Urgell, 95 bis - Barcelona

MANUFACTURES GRAFIQUES

B. SIRVEN

SOCIETAT ANÒNIMA ESPANYOLA
CAPITAL: 600.000 PESSETES

5

IMPORTACIÓ I VENDA EXCLUSIVA A ESTANYA
DELS ARTICLES DE LA CASA

B. SIRVEN DE TOULOUSE - PARÍS
SOCIETAT ANÒNIMA - CAPITAL: 6.000.000 FRANCS

CORTS, 754

TELÈFON 50.883

BARCELONA

Directió telegràfica i telefònica: «BESIRVEN»

JOIELLS D'ART EN OR I PLATÍ - PEDRERIA FINA
ANELLS DE PROMETATGE

TOTA CLASSE D'ARTICLES PER A PRESENT
EL MÉS EXTENS ASSORTIT EN QUALITAT I PREUS

JOSEP DEULOFEU

PRAT DE LA RIBA, 51 I 53

BADALONA

TELÈFON B-81

LA HONRADEZ. FÀBRICA DE SOBRES DE TOTES
CLASSES, FORMES I TAMANY:

FILLS DE R. FERRER

PAPERERIA DE LUXE
ESPECIALITAT: SOBRES PER A IMPRESSOS I MOSTRES

BARCELONA

TALLERS: TELÈFON 10.082 DESPATX:
PASSADU MARIMON, 10 TRES LLITS, 2 (P. REIAL)

FERRETERIA LA BADALONESA

Prat de la Riba, 44 - Badalona - Telèfon B-39

Bateria de cuina
Subministres per a la indústria
Feros per a obres

Sucursal de la d'Herreu d'Hermenegild Marsal
Hospital, 20-22 - Mendizábal, 23-25-26 - St. Pau, 40
Barcelona

Fàbrica de tintes
tipo-litogràfiques

Compra-venta de maquinària
i articles en general
per a les Arts Gràfiques

ROMUALD FLORENSA

Torrijos, 16 - Telèf. 74.353

Barcelona

Fabricant de la tinta negra especial «Joia»
emprada en aquesta revista.

Magatzem de Papers
Esteve Gispert

Diputació, 307 - Barcelona

Telèfon 47.187

joia

*A thing of beauty is a joy
for ever — Keats.*

(Una cosa de bellesa és una joia per a sempre — Keats).

Barcelona

Edicions HERNA A. G.

Prim. 60-62

Oficines a Barcelona:

Rambla de Catalunya, 66, 2.ª

Telèfon 71.677

En _____

*es subscriu a **joia** a partir del* _____

Adreça:

Carrer _____ *n.º* _____ *pis*

Població: _____

CASES QUE RECOMANEM:

Aigua tan dolça com la de pluja
l'obindreu amb un

Aparells de purificació i filtració per a
usos domèstics i industrials

PURIFICADORS D'AIGUA, S. A. - Rambla de Catalunya, 68 - BARCELONA

Acadèmia JOFRE

Solfeig, Piano, Violí, Violoncel,
Cant i Història de la Música

València, 191, 2.ª 1.ª - Barcelona

Fàbrica d'armassons
i pantalons de seda

J. CAMPS

P. de Gràcia, 145
Telèfon 74.055

Barcelona

LLUÍS MESTRE

Dibuixos, brodats a mà,
confeccions per a senyora,
puntes, mocadors de totes
clausos, jocs de llit, mantells

LA ARTÍSTICA

Rambla de Catalunya, 64
BARCELONA

SABONS

BARANGÉ

PER AL RENTAT

Transporta ràpid, Badalona-Barcelona

ENRIC SABATÉ

Sagunt, 92
Badalona

Rec. 88
Barcelona

Comprant als nostres anunciants
contribuireu a la difusió de

"Jola"

STEVENSON, ROMAGOSA i Cia.

València, 295 - BARCELONA - Tel. 78.007

Perfumeria Selecta

M. PALAU

Els millors productes en perfumeria
nacional i francesa

Rbla. Catalunya, 61
BARCELONA

Bomba Bloch

no necessita gràcia

per a elevar aigua a qualsevol altura

Ford

MODEL
1928

A. CASAJUANA - DIPUTACIÓ, 279

INDUSTRIAL ELÈCTRICA BANÚS, S. A.

Especialitat en reparacions elèctriques per a Automòbils,
Dinamos, Motors d'arrancada, Magnetas, Dynastars, etc.

Mallorca, 314 i Girona, 126 - Telèf. 70.563

BARCELONA

PIZZALA & CRORY, S. A.

Lliria, 20 i Camp, 31
BARCELONA

Tubs de ferro forjat, negres, galvanitzats, de llautó, de coure, & c.
Electrohombes - Grups motobombes centrífugues - Motor a gasolina "HERMO"

Demaneu-se catàlegs il·lustrats i preceptes

Balsells Taylor

Via Laietana, núm. 60
BARCELONA

ROLDAN i CAVALDÀ, S. en C.

Fotografadors

Còrrega, 191, interior - Telèfon 70.051
BARCELONA

HERMA A. G. - BADALONA

Oficines: Rambla de Catalunya, 66, 2.ª - Barcelona
Telèfon 71.077

**un producte
de qualitat...**

SABÓ BARANGÉ

per a rentar.

Demanen-lo als colmados i drogueries.

